

Arwos Spildevand A/S
Att.: Niels Erik Buch
Trondhjemsvej 6
6230 Rødekro

12. februar 2013

Sag 12/06081

Afgørelse om prisloft for 2013

Indledning

Forsyningssekretariatet fastsætter prislofter for de vand- og spildevandselskaber, der er omfattet af vandsektorloven. Prisloftet for 2013 fastsættes med udgangspunkt i selskabets almindelige driftsomkostninger, som beregnet i prisloftet for 2012, og korrigeres med et indeks for omkostningsudviklingen, et generelt og et individuelt effektiviseringskrav samt en række budgetterede omkostninger mv.

Der tages desuden højde for forskelle mellem de faktiske indtægter i 2011 og det prisloft, som selskabet fik fastsat for 2011.

Prisloftet er med til at fastsætte en ramme for de maksimale indtægter, som vandselskabet må opkræve for selskabets primære aktiviteter. Prisloftet udmeldes som en samlet m³-pris.

Afgørelse

Forsyningssekretariatet har truffet afgørelse om prisloftet for Arwos Spildevand A/S gældende for 2013.

Prisloftet fastsættes til 43,23 kr. pr. m³.

Prisloftet er opgjort inklusive afgifter, men eksklusive moms.

Afgørelsen er truffet i medfør af vandsektorlovens § 6, stk. 2, hvorefter Forsyningssekretariatet fastsætter prislofter for vand- og spildevandsselskaber, der er omfattet af lovens § 2, stk. 1.

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5000
Fax 4171 5100
CVR-nr. 10 29 48 19
vand@kfst.dk
www.kfst.dk

FORSYNINGSEKRETARIATET

Sagsfremstilling

Arwos Spildevand A/S er et kommunalt ejet forsyningsselskab, som har til formål at servicere mindst 10 ejendomme. Selskabet er derfor i henhold til vandsektorlovens § 2, stk. 1, omfattet af prisloftreguleringen.

Efter prisloftbekendtgørelsen skulle selskaberne senest den 15. april 2012 indberette en række oplysninger til brug for fastsættelsen af prisloftet for 2013, jf. § 18, stk. 1.

På de områder, hvor det har været nødvendigt at foretage en skønsmæssig fastsættelse, er metoden og begrundelsen herfor udførligt beskrevet nedenfor i afsnittet om begrundelse.

Udkastet til afgørelsen blev sendt i høring den 21. september 2012 med 2 ugers høringsfrist.

Udkastet blev den 9. oktober 2012 sendt i en kort høring for så vidt angår korrektionen af planlagte investeringer fra 2011, idet der er foretaget ændringer i opgørelsen af korrektionen i forhold til det oprindelige udkast.

Selskabet har ikke afgivet høringssvar og Forsyningssekretariatet har således truffet afgørelse i overensstemmelse med udkastet.

Eventuelle ændringer er alene af sproglig/grammatisk karakter eller uddybende i forhold til det allerede angivne.

Begrundelse

Forsyningssekretariatet vurderer, at det på baggrund af de foreliggende oplysninger er muligt at træffe afgørelse om selskabets prisloft gældende for 2013.

Selskabets prisloft for 2013 er beregnet i følgende tabel:

Driftsomkostninger			
Korrigerede driftsomkostninger i prisloftet for 2012	45.956.397	kr.	
Bortfald af væsentlige omkostninger	0	kr.	
Korrektion for prisudvikling	1.424.648	kr.	
Korrektion for generelt effektiviseringskrav	0	kr.	
Korrektion for individuelt effektiviseringskrav	-1.033.448	kr.	
Driftsomkostninger i alt	46.347.597	kr.	46.347.597 kr.
Investeringer			
Tillæg for historiske investeringer	74.226.178	kr.	
Tillæg for gennemførte investeringer i 2010-2011	1.404.033	kr.	
Korrektion af gennemførte investeringer fra 2011	1.042.855	kr.	
Tillæg for planlagte investeringer i 2012 og 2013	1.779.373	kr.	
Investeringstillæg i alt*	78.452.439	kr.	78.452.439 kr.
Øvrige omkostninger mv.			
Tillæg for 1:1 omkostninger i 2013	1.751.015	kr.	
Tillæg vedr. revisorerklæringer og DANVA/FVD-kontingent	167.400	kr.	
Korrektion ift. faktiske 1:1 omkostninger i 2011	1.477.796	kr.	
Tillæg for driftsomkostninger til miljø- og servicemål i 2013	0	kr.	
Korrektion ift. faktiske driftsomk. til miljø- og servicemål 2011	0	kr.	
Tillæg/fradrag for nettofinansielle poster i 2013	340.000	kr.	
Korrektion ift. faktiske nettofinansielle poster i 2011	-516.937	kr.	
Øvrige udgifter mv. i alt	3.219.274	kr.	3.219.274 kr.
Korrektioner i forhold til tidligere år			
Tillæg/fradrag for over- eller underdækning til og med 2010	2.259.527	kr.	
Korrektion for overholdelse af indtægtsramme i prisloft 2011	2.359.754	kr.	
Korrektioner ift. tidligere år i alt	4.619.281	kr.	4.619.281 kr.
Samlede prisloft			
Indtægtsramme i 2013			132.638.591 kr.
Debiteret vandmængde 2011			3.068.492 m ³
Prisloft 2013			43,23 kr. pr. m ³

* Bemærk, at der ved kontrollen med overholdelsen af prisloftet for 2011 - som foretages i dette prisloft for 2013 - kan opstå en korrektion, som får betydning for den samlede størrelse af selskabets investeringsmidler i prisloftet for 2013. Hvis dette er tilfældet, vil det fremgå af afsnittet "Korrektion for overholdelse af indtægtsramme i prisloft 2011" nedenfor.

Begrundelserne for de fastsatte beløb i tabellen gennemgås enkeltvis i det følgende.

Selskabet gøres opmærksom på bestemmelsen i prisloftbekendtgørelsens § 24, stk. 1, om, at selskabet kan anvende den likviditet, som tillæggene for planlagte, gennemførte og historiske investeringer samt korrektionen for gennemførte investeringer giver anledning til, jf. § 5, stk. 2, og §§ 10-12, og som indtægter fra tilslutningsbidrag og fra salg af anlægsaktiver giver anledning til, jf. § 21, stk. 4, til finansiering af udgifter til investeringer.

Likviditeten fra investeringstillæggene, tilslutningsbidrag og salg af anlægsaktiver kan ud over finansiering af tillægsberettigede investeringer også anvendes til køb af grunde, til bortskaffelse af aktiver, der er taget ud af drift, og reetablering som følge heraf, samt til delvis tilbagebetaling af tilslutningsbidrag ved etablering af alternativ bortskaffelse af tag- og overfladevand.

Driftsomkostninger

Korrigerede driftsomkostninger i prisloftet for 2012

Ifølge prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 1, fastsættes de almindelige driftsomkostninger i prisloftet for 2013 som driftsomkostningerne i prisloftet for 2012 korrigeret for effektiviseringskrav.

Det betyder, at der ved prisloftfastsættelsen tages udgangspunkt i selskabets korrigerede driftsomkostninger i prisloftet for 2011 prisfremskrevet til 2012 med 2,3 pct. efter prisloftbekendtgørelsens § 32 og fratrasket et effektiviseringskrav på 0 pct. efter prisloftbekendtgørelsens § 14 samt et individuelt effektiviseringskrav efter prisloftbekendtgørelsens § 15.

De korrigerede driftsomkostninger for prisloftet 2012 opgøres således til:

Selskabets korrigerede driftsomkostninger i prisloftet for 2012		
Korrigerede driftsomkostninger i prisloftet for 2011	53.684.313	kr.
Prisfremskrivning 2,3 pct.	1.234.739	kr.
Generelt effektiviseringskrav 0 pct.	0	kr.
Luftkorrektion	-8.962.656	kr.
Individuelt effektiviseringskrav	0	kr.
Korrigerede driftsomkostninger i prisloftet for 2012	45.956.397	kr.

Bortfald af væsentlige omkostninger

Udgangspunktet for prisloftet for 2013 skal ifølge prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 1, korrigeres for væsentlige omkostninger, som selskaberne har haft i perioden 2003-2005, men som er bortfaldet eller forventes at bortfalde inden 2013.

Selskabet har ikke indberettet væsentlige omkostninger, som er bortfaldet inden 2013.

Korrektion for prisudvikling

De korrigerede driftsomkostninger i prisloftet for 2012 korrigeres for prisudviklingen fra 2012 til 2013, jf. prisloftbekendtgørelsens § 32, stk. 2. Korrektionen for prisudviklingen sker, efter der er foretaget en eventuel korrektion for et bortfald af væsentlige omkostninger fra perioden 2003-2005, som beskrevet i det foregående afsnit.

Prisudviklingen er udregnet ved en vægtning af nedenstående prisindeks fra Danmarks Statistik, jf. prisloftbekendtgørelsens § 32, stk. 1:

- Omkostningsindeks for anlæg (BYG 6, undergruppen "Jordarbejde mv.") vægtes 35 pct.
- Omkostningsindeks for anlæg (BYG 6, undergruppen "Asfaltarbejde") vægtes 15 pct.
- Byggeomkostningsindeks for boliger (BYG 4) vægtes 30 pct.
- Prisindeks for indenlandsk vareforsyning (PRIS 11, undergruppen "Andre maskiner og apparater") vægtes 20 pct.

I beregningen til brug for prisloftet for 2013 anvendes prisudviklingen fra ultimo 2010 til ultimo 2011, som er det senest tilgængelige kalenderår.

Prisudviklingen fra 2012 til 2013 kan på den baggrund opgøres til 3,1 pct., jf. tabellen nedenfor. Det betyder, at de korrigerede driftsomkostninger i prisloftet for 2012 skal ganges med 1,031 for at få driftsomkostningerne i 2013-priser.

Opgørelse af prisindeks

Opgørelsestidspunkt	ultimo 2010	ultimo 2011
BYG 6: Jordarbejde mv. (35 pct.)	100,0	102,8
BYG 6: Asfaltarbejde (15 pct.)	100,0	108,8
BYG 4: Byggeomkostningsindeks for boliger (30 pct.)	100,0	103,5
PRIS 11: Andre maskiner og apparater (20 pct.)	100,0	99,0
Vægtet indeks (0,35*102,8+0,15*108,8+0,3*103,5+0,2*99)	100,0	103,1

Kilde: Forsyningssekretariatets beregning baseret på tal fra Danmarks Statistiks "BYG 6: Omkostningsindeks for anlæg efter art og indekstype" (undergrupperne "Jordarbejde mv." samt "Asfaltarbejde"), "BYG 4: Byggeomkostningsindeks for boliger efter hovedindeks, delindeks og art" (hovedindekset "Byggeomkostningsindeks for boliger", delindekset "Byggeomkostningsindeks i alt" og art "I alt") og "PRIS 11: Prisindeks for indenlandsk vareforsyning efter varegruppe" (varegruppen "Andre maskiner og apparater" under gruppe 84).

Den samlede korrektion for prisudviklingen kan således opgøres til 1.424.648 kr., svarende til 3,1 pct. af 45.956.397 kr. De pristalskorrigerede driftsomkostninger kan således opgøres til 47.381.045 kr. (1,031*45.956.397 kr.).

Forhøjelse til effektivt niveau iht. benchmarkingen

Ifølge prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 1, kan de pristalskorrigerede driftsomkostninger ikke fastsættes lavere end det, der udgør de effektive driftsomkostninger for et vandselskab i henhold til beregningerne i benchmarkingen.

De effektive driftsomkostninger for selskabet udgør 35.559.944 kr. De pristalskorrigerede driftsomkostninger for selskabet er højere end de effektive driftsomkostninger for selskabet. De pristalskorrigerede driftsomkostninger forhøjes derfor ikke.

Korrektion for generelt effektiviseringskrav

For at sikre at hvert vandselskab løbende øger sin effektivitet i takt med, at produktiviteten og effektiviteten øges i andre erhverv, skal selskabet leve op til et generelt effektiviseringskrav. Det fremgår således af prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 1, at prisloftet korrigeres med fradrag af et generelt effektiviseringskrav.

Det generelle effektiviseringskrav er baseret på den generelle produktivitetsudvikling i dansk erhvervsliv (indgår i effektiviseringskravet med 70 pct.) og på udviklingen inden for bygge- og anlægssektoren (indgår i effektiviseringskravet med 30 pct.), jf. prisloftbekendtgørelsens § 14, stk. 1.

Produktivitetsudviklingen opgjort efter disse indeks kan udvise betydelige variationer fra år til år. For at sikre en mere stabil og forudsigelig udvikling i de generelle effektiviseringskrav, som skal stilles til vandselskaberne i prisreguleringen i 2013 og årene fremover, foretages beregningen som et (rullende) gennemsnit af produktivitetsudviklingen i de ti seneste år, som er tilgængelige på tidspunktet for fastsættelsen af prisloftet, jf. prisloftbekendtgørelsens § 14, stk. 1.

I prisloftet for 2013 fastsættes selskabernes generelle effektiviseringskrav som et såkaldt geometrisk gennemsnit af produktivitetsudviklingen i den nuværende senest tilgængelige 10-årige periode.

Den gennemsnitlige produktivitetsudvikling fremgår af nedenstående tabel.

Opgørelse af den gennemsnitlige produktivitetsudvikling

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dansk erhvervsliv (70 %)	2,6	-1,3	-0,6	1,0	1,5	0,8	1,1	-0,6	-3,6	-3,8
Bygge og anlæg (30 %)	-0,2	-10,1	0,2	5,1	-2,1	-1,4	0,2	-6,3	-6,8	-3,2
Vægtet udvikling	1,8	-3,9	-0,4	2,2	0,4	0,1	0,8	-2,3	-4,6	-3,6
10-års gennemsnit	-0,94									

Kilde: Forsyningssekretariatets beregning baseret på tal fra Danmarks Statistiks "NAT25: Produktivitetsudviklingen efter branche, type og prisenhed" for brancherne "Markedsmæssig økonomi i alt" og "4. Bygge og anlæg" ved typen "Totalfaktorproduktivitet" for årene 2000-2009.

Den gennemsnitlige produktivitetsudvikling bliver således -0,94 pct. Det fremgår af prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 1, at udgangspunktet for prisloftet skal korrigeres med fradrag af et generelt effektiviseringskrav. Da den gennemsnitlige produktivitetsudvikling er negativ, kan der ikke foretages et fradrag af et generelt effektiviseringskrav.

Det generelle effektiviseringskrav bortfalder derfor i prisloftet for 2013.

Korrektion for individuelt effektiviseringskrav

Udgangspunktet for prisloftet for 2013 er de driftsomkostninger, der indgår i selskabets prisloft for 2012. Udgangspunktet korrigeres for en række forhold, herunder fradrag af et individuelt effektiviseringskrav, jf. prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 1.

Det individuelle effektiviseringskrav fastsættes på baggrund af de resultater, der fremkommer i Forsyningssekretariatets resultatorienterede benchmarking, jf. prisloftbekendtgørelsens § 15, stk. 1.

Det er Forsyningssekretariatet, der fastsætter grundlaget for den resultatorienterede benchmarking, jf. prisloftbekendtgørelsens § 27, stk. 2. Modellen og resultaterne af benchmarkingen er offentliggjort på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside.¹

Sammensætning af costdrivere

Forsyningssekretariatet har foretaget en analyse af hvert selskabs sammensætning af costdrivere. Formålet med analysen er at tage højde for en eventuel skæv allokering af omkostningerne i forbindelse med beregning af omkostningsækvivalenter.

Analysen omfatter en vurdering af om selskabet har en forholdsvis stor andel af netvolumenmålet fra enkelte costdrivere. Yderligere indeholder analysen, en undersøgelse af sammenhængen imellem effektiviseringspotentialet og størrelsen af netvolumenbidrag fra enkelte costdrivere.

Analysen peger på at selskaber som har en samlet afvigelse på costdrivere: Stik og Kunder har en tendens til at have et højere effektiviseringspotentiale. Forsyningssekretariatet vil ikke afvise, at dette kan skyldes en skæv fordeling af omkostningerne. Forsyningssekretariatet har derfor korrigeret effektiviseringspotentialet for de pågældende selskaber, jf. bilag 3 til hovedpapiret *Resultatorienteret benchmarking af vand- og spildevandsforsyningerne – 2013*.

Yderligere kan selskabet se en oversigt over hvert enkelt selskabs sammensætning af costdrivere i bilag 11 til hovedpapiret: *Resultatorienteret Benchmarking af vand- og spildevandsforsyningerne - 2013*.

¹ Se <http://www.kfst.dk/tilsyn/benchmarking/benchmarking-2013/>

Selskabet sammensætning af costdrivere giver ikke anledning til en væsentlig afvigelse i ovennævnte costdrivere, jf. bilag 11. Der er derfor ikke grundlag for en justering af selskabets individuelle effektiviseringspotentiale på baggrund af selskabets sammensætning af costdrivere.

Særlige forhold

Selskabet har ikke angivet særlige forhold.

Samlet vurdering

Da selskabet ikke har angivet særlige forhold, er der ikke grundlag for at foretage en yderligere individuel vurdering heraf. Selskabets sammensætning af costdrivere har ikke givet anledning til en ændring af selskabets individuelle effektiviseringspotentiale, derfor fastsættes effektiviseringskravet på baggrund af resultaterne af benchmarkingmodellen.

Det er i benchmarkingmodellen identificeret, at selskabet har et effektiviseringspotentiale på 10.396.453 kr. jf. tabel 1 i bilag 9 til modellen. Det betyder, at hvis selskabet havde været blandt de mest effektive selskaber, ville selskabets indtægtsramme kunne reduceres med 10.396.453 kr.

Selskabets individuelle effektiviseringskrav er fastsat til 1.033.448 kr., jf. tabel 1 i bilag 9 til modellen.

Investeringer

Det følger af bestemmelsen i prisloftbekendtgørelsens § 24, stk. 1, at selskabet kan anvende den likviditet, som tillæggene for planlagte, gennemførte og historiske investeringer samt korrektionen for gennemførte investeringer giver anledning til, jf. § 5, stk. 2, og §§ 10-12, og som indtægter fra tilslutningsbidrag og fra salg af anlægsaktiver giver anledning til, jf. § 21, stk. 4, til finansiering af udgifter til investeringer.

Likviditeten fra investeringstillæggene, tilslutningsbidrag og salg af anlægsaktiver kan ud over finansiering af tillægsberettigede investeringer også anvendes til køb af grunde, til bortskaffelse af aktiver, der er taget ud af drift, og reetablering som følge heraf, samt til delvis tilbagebetaling af tilslutningsbidrag ved etablering af alternativ bortskaffelse af tag- og overfladevand.

Selskabet skal være opmærksom på, at der ved kontrollen med overholdelsen af prisloftet for 2011 - som foretages i dette prisloft for 2013 - kan opstå en korrektion, som får betydning for den samlede størrelse af selskabets investeringsmidler i prisloftet for 2013. Hvis dette er tilfældet, vil det fremgå af afsnittet "Korrektion for overholdelse af indtægtsramme i prisloft 2011" nedenfor.

Tillæg for historiske investeringer

Forsyningssekretariatet fastsætter tillæg for historiske investeringer på baggrund af værdiansættelsen i den reguleringsmæssige åbningsbalance pr. 1. januar 2010, som blev udarbejdet i forbindelse med fastsættelsen af prislofterne for 2011. Værdiansættelsen blev foretaget ud fra standardpriser og standardlevetider, som fremgår af pris- og levetidskataloget, jf. prisloftbekendtgørelsens bilag 1.

Ifølge prisloftbekendtgørelsens § 12, stk. 2 og 4, udgør tillægget for historiske investeringer de årlige standardafskrivninger, og Forsyningssekretariatet fastsætter dette tillæg. I henhold til prisloftbekendtgørelsens § 12, stk. 3, reguleres tillægget for historiske investeringer med standardafskrivninger, som bortfalder, som følge af, at anlæg er færdigafskrevet.

Værdien af de materielle anlægsaktiver pr. 1. januar 2010 udgør 3.075.755.881 kr. De årlige standardafskrivninger på de materielle anlægsaktiver (på værdien 3.075.755.881 kr.) udgør ifølge pris- og levetidskataloget 74.226.178 kr.

Forsyningssekretariatet har lagt selskabets indsendte åbningsbalance, dokumentation samt eventuelle ændringer hertil til grund, og selskabet opnår således et tillæg for historiske investeringer på 74.226.178 kr.

Tillæg for gennemførte investeringer i 2011

Forsyningssekretariatet fastsætter tillæg for de gennemførte investeringer, som er gennemført efter 1. januar 2010 og frem til og med året, som ligger to år forud for prisloftåret, jf. prisloftbekendtgørelsens § 11, stk. 1 og 4. Tillægget for de gennemførte investeringer udgør i henhold til prisloftbekendtgørelsens § 11, stk. 2, de fremtidige årlige lineære afskrivninger af de gennemførte investeringer baseret på standardlevetider. Kun investeringer gennemført på effektive og markeds-mæssige vilkår kan indregnes som et tillæg til prisloftet.

Tillægget for gennemførte investeringer reguleres i henhold til § 11, stk. 3, med afskrivninger, som bortfalder som følge af, at en investering er færdigafskrevet.

Selskabets samlede tillæg for gennemførte investeringer udgør det akkumulerede tillæg for gennemførte investeringer efter den 1. januar 2010. Selskabet fik ved fastsættelsen af prisloftet for 2012 et tillæg for gennemførte investeringer i 2010 på i alt 132.659 kr.

Nedenfor følger en oversigt over selskabets indberettede gennemførte investeringer i 2011:

Arwos Spildevand as				
Beskrivelse af investeringen	År	Standardlevetid (antal år)	Anskaffelsespris (i kr.)	Afskrivning (i kr.)
Ø 200 mm < Ledningsnet = Ø 500 mm	2011	75	37.859.330	504.791
Forklaring, SRO	2011	10	7.499.920	749.992
Efterbehandlingsanlæg (sandfilter), SRO	2011	10	165.910	16.591
I alt				1.271.374

Forsyningssekretariatet har, på basis af selskabets indberettede investeringsregnskab for året 2011 samt den tilhørende underskrevne revisorerklæring af 05/07/2012, vurderet de indberettede gennemførte investeringer i 2011 som tillægsberettigede. Som følge heraf modtager selskabet et tillæg for gennemførte investeringer baseret på standardlevetider i 2011 på 1.271.374 kr.

Selskabets samlede tillæg for gennemførte investeringer i 2010 og 2011 baseret på standardlevetider udgør [132.659+1.271.374 kr.]. Som følge heraf modtager selskabet et tillæg for gennemførte investeringer i prisloftet for 2013 på 1.404.033 kr. svarende til summen af de lineære standardafskrivninger i årene 2010 og 2011.

Korrektion af gennemførte investeringer fra 2011

Forsyningssekretariatet foretager årligt en engangsregulering for forskelle mellem tidligere indregnede forventede afskrivninger fra et selskabs investeringsplan og faktiske beløb fra selskabets investeringsregnskab for det år, der ligger to år forud for prisloftåret, jf. prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Den årlige engangsregulering foretages i forhold til forskellen mellem selskabets budgetterede afskrivninger for planlagte investeringer i 2011 og selskabets faktiske afskrivninger i 2011, som fremgår af investeringsregnskabet for 2011.

Selskabet fik både ved fastlæggelsen af prisloftet for 2011 og prisloftet for 2012 tillæg for planlagte investeringer i 2011.

Ved den årlige engangsregulering skal der derfor tages højde for forskellen mellem de faktiske afskrivninger i 2011 og de tillæg for planlagte investeringer i 2011 som er givet i prisloftet for 2011 og i prisloftet for 2012.

Selskabet fik i prisloftet for 2011 tillæg for planlagte investeringer i 2011 på i alt 674.266 kr. Selskabet fik i prisloftet for 2012 tillæg for planlagte investeringer i 2011 på i alt 825.627 kr. Det fremgår i afsnittet ovenfor, at selskabets afskrivninger på gennemførte investeringer i 2011 er på 1.271.374 kr. Korrektionen i prisloftet for 2013 bliver således 1.042.855kr. (1.271.374 - 674.266 kr. + 1.271.374 - 825.627 kr.)

Tillæg for planlagte investeringer i 2012 og 2013

Forsyningssekretariatet fastsætter tillæg for de planlagte investeringer, på baggrund af de oplysninger, som vandselskaberne har indberettet for prisloftåret og året forud for prisloftåret, jf. prisloftbekendtgørelsens § 10, stk. 1 og 3. Tillægget for de planlagte investeringer udgør i henhold til prisloftbekendtgørelsens § 10, stk. 2, den budgetterede værdi af de fremtidige årlige lineære afskrivninger af de planlagte investeringer baseret på standardlevetider. Disse standardlevetider er baseret på de i pris- og levetidskataloget angivne standardlevetider.

Til brug for Forsyningssekretariatets vurdering af, hvorvidt en planlagt investering er tillægsberettiget, har selskaberne indberettet deres planlagte investeringer for prisloftåret samt året forud for prisloftåret, hvor det af selskaberne tydeliggøres, hvilke investeringer de forventer at foretage i prisloftåret samt året forud for prisloftåret.

Som hovedregel vurderes en planlagt investering at være tillægsberettiget, såfremt den kan betegnes som en investering i henhold til prisloftbekendtgørelsens § 3, stk. 6, er en del af de primære aktiviteter og investeringens levetid er fastsat i overensstemmelse med de i pris- og levetidskataloget angivne standardlevetider for de pågældende aktiver. For aktiver, der ikke findes i pris- og levetidskataloget er det Forsyningssekretariatet, der fastsætter standardlevetiden.

Såfremt et selskab foretager en renovering, der medfører en væsentlig omkostning, der forlænger restlevetiden for anlægsaktivet eller tilfører anlægsaktivet væsentlige nye eller forbedrede egenskaber, kan den medtages som en planlagt investering.

Ifølge prisloftbekendtgørelsens § 10, stk. 1 og 2, udgør tillægget for planlagte investeringer den budgetterede værdi af de fremtidige årlige lineære afskrivninger af de planlagte investeringer baseret på standardlevetider.

Nedenfor følger en oversigt over selskabets indberettede planlagte investeringer for årene 2012 og 2013:

Arwos Spildevand as				
Beskrivelse af investeringen	År	Standardlevetid (antal år)	Anskaffelsespris (i kr.)	Afskrivning (i kr.)
Ø 200 mm < Ledningsnet = Ø 500 mm	2012	75	49.303.000	657.373
Pumpeinstallation Miljøklasse A (100-300 l/s) - Mek/EL	2012	20	1.600.000	80.000
Gasdisponering - elproduktionsanlæg, Konstruktioner	2012	60	5.000.000	83.333
Rådnetanke, slam, Konstruktioner	2012	60	2.520.000	42.000
Ø 200 mm < Ledningsnet = Ø 500 mm	2013	75	50.000.000	666.667
Pumpeinstallation Miljøklasse A (100-300 l/s) - Mek/EL	2013	20	5.000.000	250.000
I alt				1.779.373

Forsyningssekretariatet har på basis af selskabets indberettede planlagte investeringer for årene 2012 samt 2013 vurderet de indberettede planlagte investeringer som tillægsberettigede. Som følge heraf modtager selskabet et tillæg for planlagte investeringer på 1.779.373 kr. svarende til summen af standardafskrivningerne i 2013 på de planlagte investeringer i årene 2012 samt 2013.

Øvrige udgifter mv.

Tillæg for 1:1 omkostninger i 2013

Forsyningssekretariatet fastsætter tillæg for 1:1 omkostninger på baggrund af de budgettal, som selskaberne har oplyst, jf. prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 1. Ifølge prisloftbekendtgørelsens § 3, stk. 4, er 1:1 omkostninger, omkostninger, som har væsentlig betydning for selskabet, og som selskabet ikke selv har indflydelse på.

Som eksempler på 1:1 omkostninger kan nævnes skatter, tjenestemandspensioner, køb af ydelser og produkter, der er omfattet af prisloftreguleringen hos et andet vandselskab, betalinger til Forsyningssekretariatet samt uundgåelige afgifter, hvis størrelse selskabet ikke har indflydelse på, såsom afgift af ledningsført vand (inklusiv bidrag til drikkevandsbeskyttelse) eller spildevandsafgift, jf. lovbemærkningerne til vandsektorlovens § 8.

Forsyningssekretariatet tager på grundlag af prisloftbekendtgørelsens bestemmelser herom stilling til, om en given omkostning er en 1:1 omkostning. For at Forsyningssekretariatet kan vurdere, om betingelserne herfor er opfyldt, kan det være nødvendigt at Forsyningssekretariatet beder selskaberne om at redegøre og eventuelt vedlægge relevant dokumentation for, hvorfor en given omkostning efter selskabets opfattelse opfylder betingelserne.

Selskabet har indberettet følgende som 1:1 omkostninger:

- Betaling til Forsyningssekretariatet: 32.500 kr.
- Tjenestemandspensioner: 173.515 kr.
- Ejendomsskatter: 225.000 kr.
- Spildevandsafgift: 1.320.000 kr.

Betalingen til Forsyningssekretariatet er ifølge prisloftbekendtgørelsens § 3, stk. 4, en 1:1 omkostning. Ifølge vandsektorlovens § 10, stk. 2, betaler vandselskaber, som sekretariatet behandler benchmarking eller fastsætter prisloft for, 31.000 kr. pr. år. Dette beløb skal dog reguleres med den i de successivt offentliggjorte forslag til finanslov fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med niveauekorrektion, jf. § 10, stk. 4. Det lægges til grund, at betalingen i 2013 vil være omtrent 33.000 kr. pr. selskab.

Tjenestemandspensioner og ejendomsskatter er ifølge prisloftbekendtgørelsens § 3, stk. 4, 1:1 omkostninger og de af selskabet oplyste beløb medtages derfor som 1:1 omkostninger.

Spildevandsafgiften betales til statskassen med hjemmel i lov om afgift af spildevand (LBK nr. 636 af 21/08/1998). Forsyningssekretariatet vurderer, at denne afgift i henhold til prisloftbekendtgørelsens § 3, stk. 4, er en 1:1 omkostning og har på den baggrund medtaget selskabets budgettede omkostninger i denne forbindelse som 1:1 omkostninger.

Det samlede tillæg for 1:1 omkostninger er derfor på 1.751.015 kr.

Tillæg for nødvendige udgifter til revisorerklæringer samt ordinært medlemskab af DANVA og FVD

Vandselskaberne kan få indregnet nødvendige udgifter til revisorerklæringer ved indberetning til Forsyningssekretariatet samt betalinger for ordinært medlemskab i DANVA og FVD, på samme måde som 1:1 omkostninger, jf. prisloftbekendtgørelsens § 3, stk. 4, sidste pkt.

Selskabet har indberettet følgende omkostninger:

- Betaling for ordinært medlemskab af DANVA: 222.500 kr.
- Betaling for revisorerklæringer: 25.000 kr.

Det fremgår af indsendt specifikation modtaget 12. juli 2012, at beløbet på 222.500 kr. består af kontingent DANVA, 142.400 kr., kontingent Forsyningssekretariatet, 75.000 kr. og øvrige kontingenter, 5.100 kr. Heraf er det alene kontingentbetaling til DANVA, som kan indgå i prisloftet efter denne bestemmelse.

Det samlede tillæg for disse omkostninger er derfor på 167.400 kr.

Korrektion ift. faktiske 1:1 omkostninger i 2011

Forsyningssekretariatet foretager årligt en engangsregulering for forskelle mellem tidligere indregnede forventede 1:1 omkostninger og faktiske beløb i henhold til reguleringsregnskabet for prisloftsåret for det år, der ligger to år forud for prisloftsåret, jf. prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Det vil sige, at der i selskabets prisloft for 2013 foretages en korrektion for forskellen mellem selskabets budgetterede 1:1 omkostninger i 2011, som blev anvendt ved fastsættelsen af tillægget for 1:1 omkostninger i prisloftet for 2011, og selskabets faktiske 1:1 omkostninger i 2011, som fremgår af selskabets reguleringsregnskab for 2011.

Det fremgår af reguleringsregnskabet, at selskabets 1:1 omkostninger i 2011 var på 1.659.796 kr. Selskabet fik i prisloftet for 2011 tillæg for budgetterede 1:1 omkostninger på i alt 182.000 kr. Korrektionen i prisloftet for 2013 bliver således 1.477.796 kr. (1.659.796 kr. – 182.000 kr.).

Det bemærkes herved, at opgjorte udgifter i 2011 til revisorerklæringer og kontingent til DANVA ikke kan indgå ved fastsættelsen af prisloft i 2011, da reglerne herom først gælder fra prisloftsåret 2012. Beløb herfor i selskabets indberetning indgår derfor ikke i opgørelsen af omkostninger i 2011. Endvidere udgjorde betaling til Forsyningssekretariatet for 2011 sig til 31.442 kr., som indgår i opgørelsen i stedet for det af selskabet indberettede beløb, der inkluderer betaling for 2010.

Tillæg for driftsomkostninger til miljø- og servicemål i 2013

Forsyningssekretariatet fastsætter tillæg for driftsomkostninger til miljø- og servicemål på baggrund af de budgettal, som vandselskaberne har indberettet og den dokumentation, som vandselskaberne har fremsendt.

Selskabet har ikke indberettet driftsomkostninger til miljø- og servicemål i 2013. Forsyningssekretariatet har derfor ikke givet tillæg til prisloftet herfor.

Det samlede tillæg for driftsomkostninger til miljø- og servicemål er derfor på 0 kr.

Korrektion i forhold til faktiske driftsomkostninger til miljø- og servicemål i 2011

Forsyningssekretariatet foretager årligt en engangsregulering for forskelle mellem tidligere indregnede forventede driftsomkostninger til miljø- og servicemål og faktiske beløb i henhold til reguleringsregnskabet for prisloftsåret for det år, der ligger to år forud for prisloftsåret, jf. prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 2.

I selskabets prisloft for 2011 er der ikke givet tillæg for driftsomkostninger til miljø- og servicemål.

Der er derfor ikke anledning til at foretage en korrektion for forskelle mellem budgetterede og faktiske driftsomkostninger til miljø- og servicemål.

Korrektionen i prisloftet for 2013 bliver således 0 kr.

Tillæg/fradrag for nettofinansielle poster i 2013

Prisloftet for 2013 skal efter prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 1, korrigeres for selskabets forventede nettofinansielle indtægter og udgifter. Det følger af prisloftbekendtgørelsens § 13, stk. 1, at nettofinansielle poster kan indregnes i prisloftet, i det omfang låntagningen er sket på effektive og markedsmæssige vilkår.

I henhold til prisloftbekendtgørelsens § 13, stk. 2, kan Forsyningssekretariatet skønne, at renten på et selskabs valgte lån adskiller sig væsentlig fra markedsmæssige vilkår. I så fald indregnes renteomkostninger svarende til CIBOR 12 måneder og gældsrisikopræmie for selskabet i prisloftet i stedet for selskabets faktiske renteomkostninger.

Fradraget/tillægget for selskabets nettofinansielle poster beregnes som værdien af selskabets renteomkostninger fratrasket dets finansielle indtægter. Selskabet forventer renteudgifter på 1.240.000 kr i prisloftåret 2013. Selskabet forventer renteindtægter på 900.000 kr. i 2013.

På baggrund af ovenstående fastsætter Forsyningssekretariatet selskabets nettofinansielle poster til 340.000 kr. (1.240.000 kr. – 900.000 kr.) i prisloftet for 2013.

Korrektion ift. faktiske nettofinansielle poster i 2011

Forsyningssekretariatet foretager årligt en engangsregulering for forskelle mellem tidligere indregnede forventede nettofinansielle poster og faktiske beløb i henhold til reguleringsregnskabet for prisloftsåret for det år, der ligger to år forud for prisloftåret, jf. prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Det vil sige, at der i selskabets prisloft for 2013 foretages en korrektion for forskellen mellem selskabets budgetterede nettofinansielle poster i 2011, som blev anvendt ved fastsættelsen af tillægget for nettofinansielle poster i prisloftet for 2011, og selskabets faktiske nettofinansielle poster i 2011, som fremgår af selskabets reguleringsregnskab for 2011.

Det fremgår af reguleringsregnskabet, at selskabets nettofinansielle poster i 2011 var på 712.932 kr. Selskabet fik i prisloftet for 2011 tillæg for nettofinansielle poster på i alt 1.229.869 kr. Korrektionen i prisloftet for 2013 bliver således -516.937 kr. (712.932 kr. – 1.229.869 kr.)

Korrektioner i forhold til tidligere år

Tillæg/fradrag for over- eller underdækning til og med 2010

I prislofterne for 2011 og 2012 er selskabets over- eller underdækning opgjort frem til og med 31. december 2010, hvorefter selskabet blev omfattet af prisloftreglerne.

Følgende oplysninger vedrørende den opgjorte over- eller underdækning fremgår af selskabets prisloft for 2012:

Over- eller underdækningen	
Opgjort over- eller underdækning i alt i prisloftet for 2012	-6.778.581 kr.
- heraf indregnet i prisloftet for 2012	2.259.527 kr.
Endnu ikke indregnet over- eller underdækning	-4.519.054 kr.
Resterende indregningsperiode (fastsat i prisloftet for 2012)	2 år
Tillæg i prisloftet for 2013	2.259.527 kr.

Der indregnes således samme beløb i prisloftet for 2013 fra den opgjorte over- eller underdækning frem til og med 31. december 2010, som blev indregnet i prisloftet for 2012.

Korrektion for overholdelse af indtægtsramme i prisloft 2011

Ifølge prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 2, korrigeres prisloftet for en årlig engangsregulering for forskellen mellem selskabets faktiske indtægter og indtægtsrammen, jf. § 6, i det år, der ligger to år forud for prisloftåret.

Det betyder, at der i prislofterne for 2013 og fremefter skal laves opgørelser, hvor der ses på, om selskabet har overholdt tidligere fastsatte prislofter.

I prisloftet for 2013 omhandler denne opgørelse overholdelsen af prisloftet for 2011. Hvis selskabet har haft lavere indtægter end tilladt i prisloftet for 2011, fx som følge af lavere debiteret vandmængde end forventet, vil selskabet få et tillæg til prisloftet for 2013. Modsat vil højere indtægter i 2011 end tilladt indebære et fradrag i prisloftet for 2013.

Det fremgår af prisloftbekendtgørelsens § 6, at følgende beløb tilsammen ikke må overstige selskabets indtægtsramme:

- Indtægter fra
 - kubikmetertakster,
 - faste takster,
 - særbidrag,
 - målergebyrer samt
 - andre takster og gebyrer, som vedrører leveringer af ydelser omfattet af § 1, stk. 2, i prisloftåret.
- Andre indtægter i prisloftåret, som selskabet har opnået i forbindelse med eller som følge af selskabets primære aktiviteter, jf. § 1, stk. 2, herunder eksempelvis

- spildevandsselskabers indtægter fra kommunale vejbidrag,
- indtægter fra behandling af spildevand fra tømningsordninger,
- indtægter fra måleraflæsning på vegne af andre selskaber,
- udlejning af antenneplads på vandtårne eller lignende.

Selskabets indtægtsramme for 2011 korrigeres dog for en eventuelt ikke anvendt del af likviditeten fra investeringstillæggene, der opgøres som,

- det samlede investeringstillæg i 2011 fra historiske, gennemførte og planlagte investeringer samt indtægter fra tilslutningsbidrag, erstatninger vedr. anlægsinvesteringer og salg af anlægsaktiver, jf. § 21, stk. 4, fratrullet
- selskabets faktiske udgifter til investeringer, jf. § 21, stk. 3 og § 24.

For selskabet er opgørelsen vedrørende overholdelsen af indtægtsrammen i prisloftet for 2011 foretaget således (baseret på oplysninger fra selskabets prisloft for 2011 samt indberettede oplysninger i regulerings- og investeringsregnskaberne for 2011):

Indtægtsramme 2011			
Indtægtsramme i prisloft for 2011		132.212.248	kr.
Ikke anvendt likviditet vedrørende investeringer i 2011			
Tillæg for historiske investeringer	80.176.229	kr.	
Tillæg for planlagte investeringer	1.459.893	kr.	
Indtægter fra tilslutningsbidrag	2.283.061	kr.	
Indtægter fra salg af anlægsaktiver	0	kr.	
Erstatninger vedr. anlægsaktiver mv.	0	kr.	
Udgifter til investeringer	-37.218.346	kr.	
Ikke anvendt likviditet vedr. investeringer i alt	46.700.837	kr.	-46.700.837 kr.
Indtægter fra primære aktiviteter mv.			
Indtægter fra kubikmetertakster, faste takster, særbidrag, målergebyrer samt andre takster og gebyrer	83.151.657	kr.	
Andre indtægter i prisloftåret, som selskabet har opnået i forbindelse med eller som følge af selskabets primære aktiviteter		kr.	
Indtægter fra primære aktiviteter mv. i alt	83.151.657	kr.	-83.151.657 kr.
Samlet opgørelse vedrørende overholdelse af prisloftet for 2011			
Beløb til indregning i prisloftet for 2013 i alt		2.359.754	kr.

På baggrund af denne opgørelse fastsættes et tillæg i selskabets prisloft for 2013 på i alt 2.359.754 kr.

Tillægget skyldes at selskabet har haft lavere indtægter fra primære aktiviteter mv. i 2011 end fastsat i indtægtsrammen for 2011 også når den ikke anvendte likviditet vedr. investeringer er fratrullet.

Debiteret vandmængde 2011

Prisloftet opgøres i kr. pr. m³ på baggrund af selskabets driftsomkostninger med forskellige korrektioner divideret med den debiterede vandmængde i 2011, jf. prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 4.

Forsyningssekretariatet lægger selskabets indberettede debiterede vandmængde på 3.068.492 m³ til grund for beregningen af prisloftet.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan i henhold til vandsektorlovens § 26, stk. 2, påklages til Konkurrenceankenævnet efter bestemmelserne i vandsektorlovens kapitel 9. En klage til Konkurrenceankenævnet skal indgives skriftligt af de klageberettigede efter lovens § 27 til Forsyningssekretariatet. Forsyningssekretariatet sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Konkurrenceankenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

De klageberettigede er ifølge § 27, stk. 1, adressaten for afgørelsen. Endvidere er offentlige myndigheder, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, og landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, klageberettigede for så vidt angår spørgsmål om natur og miljø. Konkurrenceankenævnet kan efter bestemmelsens stk. 2 kræve, at foreninger og organisationer, jf. stk. 1, dokumenterer deres klageberettigelse ved at indsende vedtægter eller på anden måde.

Konkurrenceankenævnet opkræver et gebyr på 5.000 kr. for at behandle en klage og fastsætter frist for dets indbetaling. Betalingen sker direkte til Konkurrenceankenævnet.

Forsyningssekretariatets afgørelser om prislofter kan ifølge § 29, stk. 2, ikke indbringes for domstolene, før Konkurrenceankenævnets endelige afgørelse foreligger.

Med venlig hilsen

Forsyningssekretariatet

v/ Mette Clausen

Uddrag af reglerne

Forsyningssekretariatet fastsætter prislofter for vand- og spildevandsselskaber, der er omfattet af lov nr. 469 af 12. juni 2009 om vandsektorens organisering og økonomiske forhold (vandsektorloven) med senere ændringer. Afgørelsen er således truffet i medfør af vandsektorlovens § 6, stk. 2.

Der er fastsat nærmere regler om disse prislofter i bekendtgørelse nr. 173 af 27. februar 2012 om prisloftregulering mv. af vandsektoren (prisloftbekendtgørelsen).

Ifølge prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 1, fastsættes driftsomkostningerne for prisloftet for 2013 som driftsomkostningerne i prisloftet for det foregående år korregeret for effektiviseringskrav. Herefter pristalsreguleres efter § 32. De pristalskorrigerede driftsomkostninger kan dog ikke fastsættes lavere end det, der udgør de effektive driftsomkostninger for selskabet i henhold til beregningerne i benchmarkingen.

Herefter korrigeres for afvikling af selskabets over- eller underdækning og tillæg af forventede 1:1 omkostninger, forventede driftsomkostninger til opnåelse af miljø- og servicemål, forventede nettofinansielle poster, tillæg for planlagte investeringer, tillæg for gennemførte investeringer, tillæg for historiske investeringer, forventet bortfald af væsentlige omkostninger som er medregnet i driftsomkostningerne for prisloftet, samt fradrag af et generelt og et individuelt effektiviseringskrav.

Endvidere skal der i henhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 2, korrigeres for en årlig engangsregulering som følge af forskelle mellem tidligere indregnede forventede afskrivninger fra investeringsplanen og faktiske beløb fra investeringsregnskabet for det år, der ligger to år forud for prisloftåret.

Desuden korrigeres som en årlig engangsregulering for forskellen mellem selskabets faktiske indtægter og indtægtsrammen, jf. § 6, i det år, der ligger to år forud for prisloftåret. Endvidere korrigeres i prisloftet for forskellen mellem tidligere indregnede forventede beløb for driftsomkostninger til opnåelse af miljø- og servicemål, 1:1 omkostninger samt nettofinansielle poster og de faktiske beløb i henhold til reguleringsregnskabet for året to år forud for prisloftsåret, jf. dog § 9, stk. 2, og § 13.

Endelig korrigeres for forskellen mellem tidligere indregnede forventede beløb til øgede driftsomkostninger, jf. § 8, stk. 2 og 3, og de faktiske afholdte udgifter, jf. § 25, jf. prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Ved fastsættelsen af prisloftet kan kun indregnes relevante udgifter, omkostninger og indtægter fra aktiviteter omfattet af § 1, stk. 2, jf. prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 3.

Det fremkomne beløb udgør selskabets indtægtsramme, som til sidst divideres med den debiterede vandmængde i 2011 for at få selskabets prisloft for 2013 opgjort i kr. pr. m³, jf. prisloftbekendtgørelsens § 5, stk. 4.

Vandselskaberne skal efter prisloftbekendtgørelsens § 18, stk. 1, senest den 15. april hvert år indsende de nødvendige oplysninger til brug for Forsyningssekretariatets fastsættelse af prisloftet for det efterfølgende år.

Forsyningssekretariatet fastsætter i den forbindelse hvilke oplysninger og data, der er nødvendige, jf. prisloftbekendtgørelsens § 18, stk. 2.

Hvis et vandselskab ikke indsender de fornødne oplysninger til Forsyningssekretariatet til brug for fastsættelse af prisloftet, kan Forsyningssekretariatet i henhold til prisloftbekendtgørelsens § 7 skønsmæssigt fastsætte de manglende oplysninger.

Ifølge prisloftbekendtgørelsens § 6 må følgende beløb tilsammen ikke overstige den maksimale ramme for et vandselskabs primære indtægter, jf. § 3, stk. 1, fratrukket en eventuelt ikke anvendt del af likviditeten fra investeringstillæggene, tilslutningsbidrag og salg af anlægsaktiver, jf. § 21, stk. 3-4, og § 24:

- 1) Indtægter fra kubikmetertakster, faste takster, særbidrag, målergebyrer samt andre takster og gebyrer, som vedrører leveringer af ydelser omfattet af § 1, stk. 2, i prisloftåret.
- 2) Andre indtægter i prisloftåret, som selskabet har opnået i forbindelse med eller som følge af selskabets primære aktiviteter, jf. § 1, stk. 2, herunder eksempelvis spildevandsselskabers indtægter fra kommunale vejbidrag, indtægter fra behandling af spildevand fra tømningsordninger, indtægter fra måleraflæsning på vegne af andre selskaber, udlejning af antenneplads på vandtårne eller lignende.

Forsyningssekretariatet skal senest den 15. september hvert år sende udkastet til vandselskabets prisloft for det følgende år i høring hos vandselskabet. Høringsfristen er 2 uger, jf. prisloftbekendtgørelsens § 19, stk. 1.

Forsyningssekretariatet skal senest den 15. oktober hvert år træffe afgørelse om fastsættelsen af et vandselskabsprisloft for det følgende år, jf. prisloftbekendtgørelsens § 19, stk. 2.